

Fødselsomsorg og kvinnehelse i en verden i endring

Helene Normann, seniorrådgiver og Chief
Midwifery Officer, Helsedirektoratet

Jordmorkonferansen 5.5.26

Foto: Volda Sjukehus

Verdensbildet

—

EVERY DAY

712

**maternal deaths
every day**

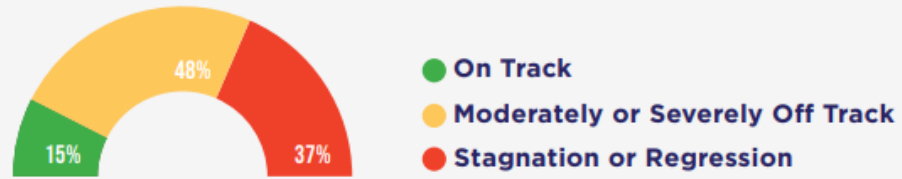
5,200

**babies are stillborn
every day**

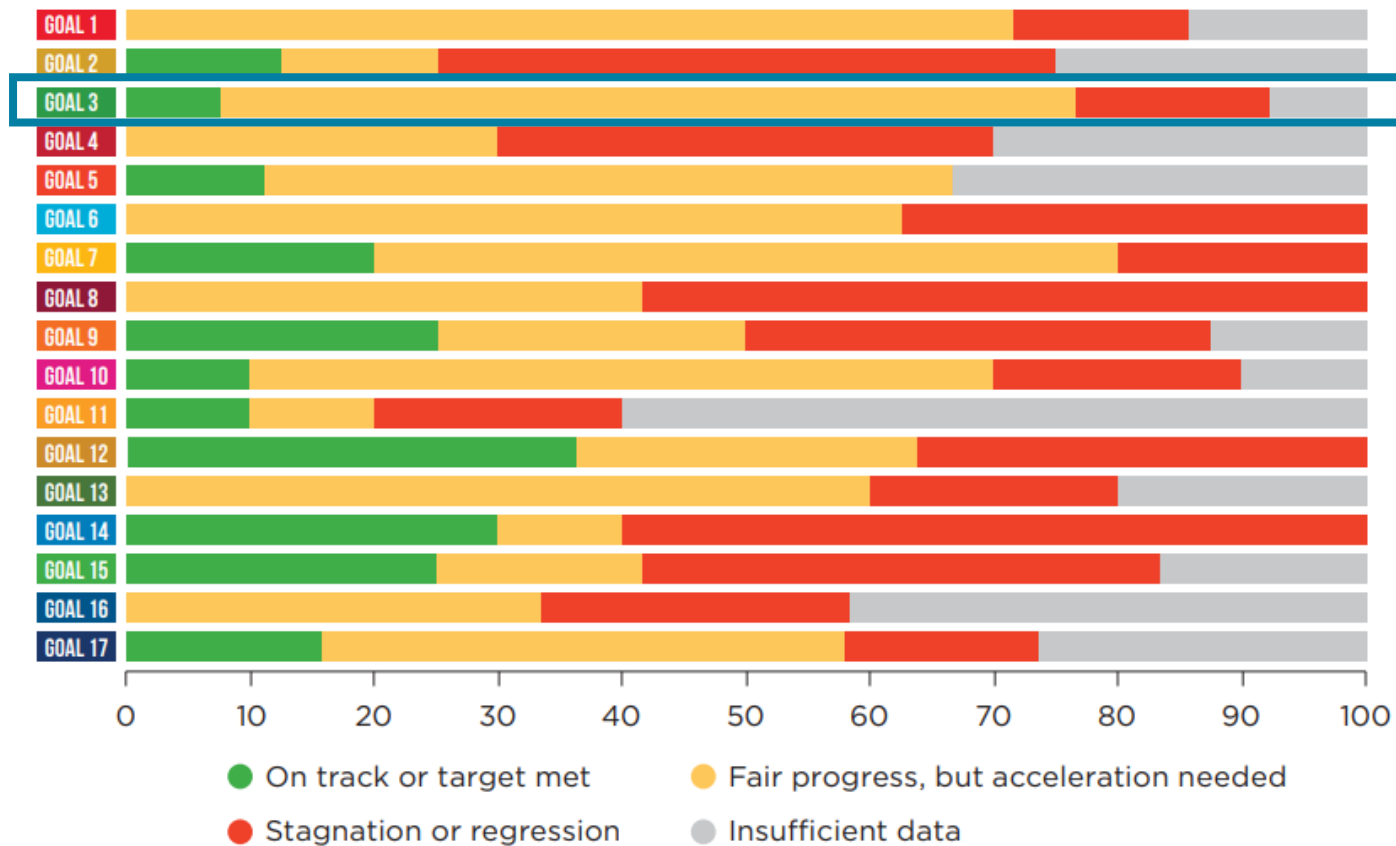
6,300

**neonatal deaths
every day**

A concerning picture of SDG progress at the midpoint:

Progress assessment for the 17 Goals based on assessed targets, 2023 or latest data (percentage)

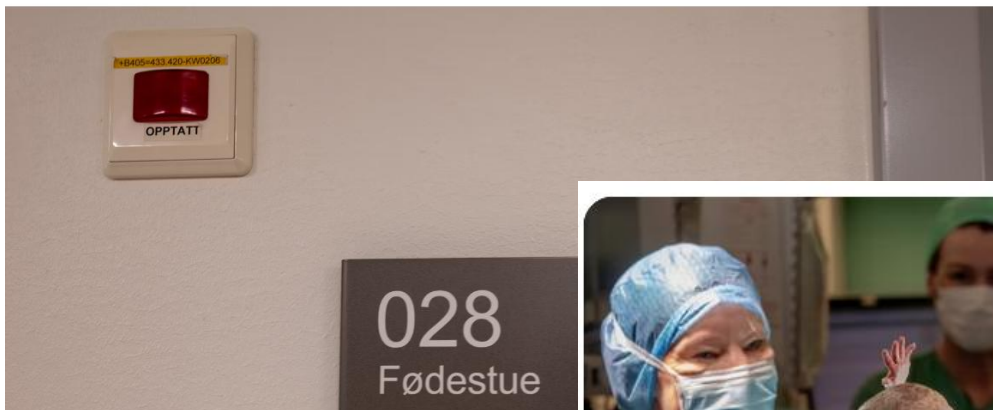

Nasjonalt bilde

—

Antall varslede dødsfall doblet på ett år

Dobbelt så mange dødsfall i forbindelse med fødsel ble rapportert inn til Helsetilsynet fra ett år til et annet. Ingen kan forklare økningen.

Jordmorforbundet NSF
24. mars kl. 22:00

«Jeg er dessverre ikke sjokkert. Dette er gjenkjennbart fra veldig mange fødeavdel Fugledal Wiik leder i Jordmorforbundet når hun får høre beskrivelser av avvik knyttet til vakter, underbemanning og høy arbeidsbelastning.

Hun peker på en konkret løsning:

– Å øke grunnbemanningen, enkelt og greit. Det vil føre til mindre slitasje på pers. kvinner må føde alene uten jordmor eller at en ansatt må stå igjen alene på avdeling må utføre keisersnitt.

Avvik registreres med ulik grad av konsekvens for pasientene. Men Wiik mener det måle.

– Vet vi at egentlig hva slags konsekvenser det får? Jeg tror ikke kvinnene blir spurt vurderingen gjøres av ledelsen. For hvordan var det egentlig for den kvinnen som barnets hode alene?

– Slike feil kan føre til at kvinnen ikke får en god barseltid, og det at fødselen opply har stor innvirkning på psykisk helse.»

Sara Fugledal Wiik

VG.NO

– Det er ganske sårbart. Det er to liv vi tar vare på
«Underbemanning», «lite personale» og «stor arbeidsbelastning».

Slutter to år før tida: Vil ikke være en del av systemet

Jordmor Anne Synnøve Hovland mener bemanningen går på helsa løs og pensjonerer seg før tida. – Vi har jordmorflukt, sier Hanne Charlotte Schjelderup i Jordmorforbundet.

MARKERT KVINNER: Anne Synnøve Hovland mener jordmødrene klarer å taeta kvinnene på fødselsdagen, men er redd for at helsa til de som jobber det.
FOTO: VEGARD UNDER ELLESEN / NTB

Vil rapportere fra Pasientvern

Publisert 26. okt. 2023 kl. 09:14

Artikkelen er mer enn 3 år gammel

– Det dør også barn på sykehus

Senterpartiet foreslår å lovfeste at kun autorisert helsepersonell kan gi fødselshjelp. Det får aktivister til å reagere.

Over **60 kvinner** har delt sin fødselsopplevelse med VG.

Malene (36) var livredd og følte seg **helt alene**.

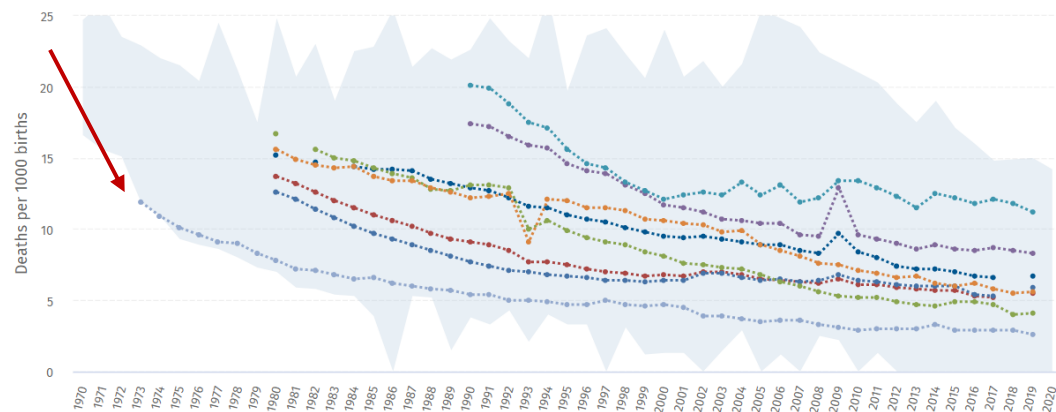

Status i Norge

- 54 472 barn født i 2024 – en økning etter flere år med nedgang
- Foreløpige tall for 2025 viser videre svak vekst til ca. 55 800 fødsler
- Samlet fruktbarhetstall fortsatt lavt (rundt 1,45–1,5 barn per kvinne)
- Antall fødeinstitusjoner er 43 i 2025
- Antall jordmorårsverk i kommunene økte med over 55 % fra 2015 til 2020, etter flere år med øremerkede statlige tilskudd

Føder kvinner trygt i Norge i dag?

Perinatale dødsfall

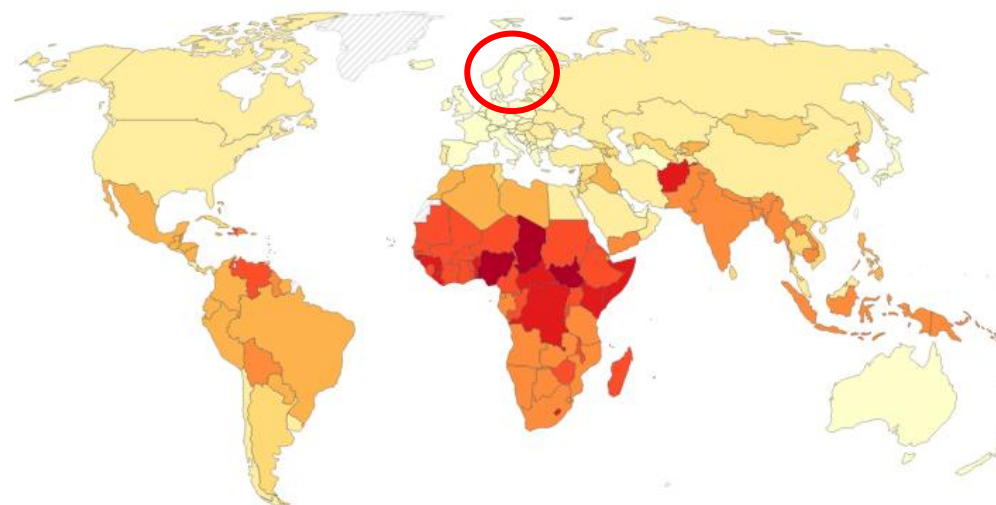

- WHO European Region
- Members of the European Union
- Members of the EU before May 2004 (EU15)
- Members of the EU after May 2004 (EU13)
- Commonwealth of Independent States
- Central Asian Republics Information Network members (CARINFONET)
- South-eastern Europe Health Network members (SEEHN)
- Nordic countries

Maternelle dødsfall

Maternal mortality ratio, 2020

The estimated number of women who die from maternal conditions per 100,000 live births, based on data from death certificates, large-scale surveys, and statistical modeling.

Data source: UN MMEIG (2023) and other sources

OurWorldinData.org/maternal-mortality | CC BY

Note: Prior to 1985, only reported data are available, which are likely to underestimate the true maternal mortality rate. From 1985, estimates are shown, which aim to adjust for underreporting and misclassification.

Føder kvinner trygt i Norge i dag?

Fødsler utenfor institusjon

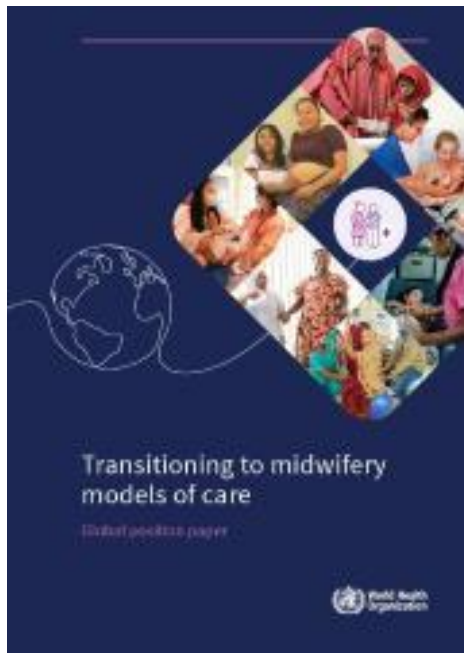
- I 2025 ble ca. 0,6 % av alle barn født utenfor fødeinstitusjon (ca. 330 barn)
  - Av disse:
    - 21 planlagte uassisterte hjemmefødsler (frifødsler)
    - Resten uplanlagte fødsler hjemme / under transport

Andelen har vært stabil over tid, til tross for lengre reisevei for noen kvinner

Norge har fortsatt svært gode medisinske fødselsutfall:

- Lav mor- og spedbarnsdødelighet
- Lav forekomst av alvorlige komplikasjoner

Helse- og omsorgsdepartementet

Meld. St. 9 (2023–2024) Særtrykk
En god start på livet
En sammenhengende, trygg og helhetlig svangerskaps-, fødsels- og barselesomsorg

Kvinner som føder i Norge er fornøye

Illustrasjonsfoto: Getty Images

Først publisert: 09.10.2025 | Siste faglige endring: 09.10.2025

– 8 av 10 kvinner som føder i Norge er fornøye med fødselsomsorgen. Aller mest fornøye er de med oppfølgingen fra jordmor, sier helsedirektør Cathrine M. Lofthus. Det viser den mest omfattende undersøkelsen vi har av fødselsomsorgen i Norge.

Figur 4.1

Helsedirektoratet

Barselesomsorgen (HØRINGSUTKAST)

Nasjonal faglig retningslinje

Først publisert: 25. november 2025
Siste faglige endring: 25. november 2025

Helsedirektoratet

Fødselsomsorgen

Nasjonal faglig retningslinje

Først publisert: 04. mars 2024
Siste faglige endring: 16. september 2025

Helsedirektoratet

Svangerskapsomsorgen

Nasjonal faglig retningslinje

Først publisert: 01. juni 2018
Siste faglige endring: 26. juni 2024

Hva betyr dere i alt dette?

—

"Investing in the health workforce – especially midwives, who can provide 90% of needed care but make up less than 10% of the global SRHR workforce – is essential to ensuring every woman can give birth safely."

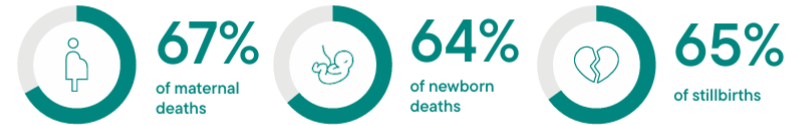
– Ms. Diene Keita, Executive Director, UNFPA

Midwives who are educated and regulated to global standards play a vital role in reducing mortality

Achieving universal coverage of midwife-delivered interventions by 2035

COULD AVERT

SAVING 4.3 MILLION LIVES
PER YEAR BY 2035

A 25% increase in coverage of midwife-delivered interventions every 5 years

COULD AVERT

SAVING 2.2 MILLION LIVES
PER YEAR BY 2035

Even a modest 10% increase in coverage every 5 years

COULD AVERT

SAVING 1.3 MILLION LIVES
PER YEAR BY 2035

Internasjonalt samarbeid og solidaritet

[Home](#) > [Health and social care](#) > [National Health Service](#) > [Compassionate care in the NHS](#)

Press release

Taskforce set up to deliver urgent action on maternity

Members confirmed for new Maternity and Neonatal Taskforce chaired by the Health and Social Care Secretary to deliver improvements on maternity.

**Gratulerer med
jordmordagen 😊**

